

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number: 4C0054

HUMANITIES

Received: June 2009

Accepted: July 2010

Series : 4C

ISSN : 1308-7320

© 2010 www.newwsa.com

Rezan Karakaş

Dicle University

rezankarakas@hotmail.com

Diyarbakır-Turkey

AHMET ARİF'İN ŞİİRLERİNDE HALK KÜLTÜRÜNDEN YANSIMALAR

ÖZET

Masal, halk hikâyesi, efsane gibi halk anlatıları; inanışlar, mitolojik ve dinî motifler; atasözleri, deyimler, yöresel kelimeler; kısacası folklor unsurları, hemen her dönem edebiyatçıların ilgisini çekmiştir. Türk edebiyatında birçok yazar ve şair, folklor unsurlarından etkilenmiş; bu etkiyi eserlerinde az veya çok yansıtmışlardır. Edebî eserler üzerinde yapılan halk bilimsel çalışmalar, folklorun modern edebiyat yapıtları üzerindeki etki ve önemini vurgulamak açısından oldukça önem taşımaktadır. Ahmet Arif, Anadolu insanının maddi ve manevi kültür unsurlarıyla ilgili gözlemlerini kendi duygulanımlarıyla harmanlayarak şiir vadisine taşımış; çoğu trajik hikâye ve tasvirlerle dolu çarpıcı bir Anadolu destanı yazmaya çalışmıştır. O mitolojik ve dinî motifleri, masal ve halk hikâyesi unsurlarını, gelenek görenek, inanış, kutsal sayılar gibi folklor unsurlarını, şiirlerinde ele aldığı insanı anlatırken, şiir sanatının imkânları dâhilinde yararlanmıştır. Yaşadığı coğrafyanın ağıtlarından, türkülerinden beslenen "Hasretinden Prangalar Eskittim" in şairi, birçok folklor ürününden, şiirlerine çağrışım zenginliği katmak ya da imaj oluşturmak amacıyla faydalanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Folklor, Edebî Eser, Şiir, İmaj, Çağrışım

REFLECTIONS FROM POPULAR CULTURE IN AHMET ARİF'S POEMS

ABSTRACT

Public narratives such as fairy tales, folk tales, legends; beliefs, mythological and religious motifs; idioms, proverbs, local words, briefly folklore elements have attracted the attention of literatus for almost all periods. In Turkish literature many poets and writers have been affected by the folklore elements; they reflected this impact in their works. Folkloric studies having been carried on literary works have a great importance in terms of emphasizing the impact of folklore on literary works. Ahmet Arif carried his observations about moral and material cultural elements to poem valley by composing them with his own affections; he tried to write a striking Anatolian epic full of tragic stories and descriptions. While describing his subject person, within possibility of poetry, he used folklore elements such as mytholigical and religious motifs, elements of fairy tales and folk tales, traditions, eliefs, holly numbers. The poet of "Hasretinden Prangalar Eskittim (I wore gyves out because of yearning for you)", who was cherished by coronaches and folksongs of the region he lived, made use of many folklore works to create an image or to enrich his poems with association.

Keywords: Folklore, Literary Work, Poem, İmage, Association

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Halk bilimi araştırmaların artması, bu bilim dalının sınırlarının ve ilgi alanlarının daha net bir çizgiyle belirmesini sağlamış; dolayısıyla halk kültürü unsurlarının çağdaş edebiyat üzerindeki etkisi konusu da buna paralel olarak yeni bir bakış açısı ile irdelenmeye başlanmıştır. Modern sanatçının yaşadığı tarihî, sosyal ve kültürel dokudan uzak bir eser üretmesi düşünülmemeyeceğine göre, halk biliminin araştırma sahasına giren çeşitli ürünlerin edebî eserlere yansması da göz ardı edilemez. Edebî şahsiyetlerin hayat hikâyelerine baktığımızda birçoğunun çocukluk dönemlerinde anne, baba, nine, lala gibi aile fertlerinden dinledikleri masal, halk hikâyesi gibi anlatılardan etkilendikleri görülür. İşte bu yüzden halk bilimi unsurlarının modern edebiyat sahasında birer malzeme olarak kullanıldığı sayısız örnek bulunmaktadır.

Ahmet Mithat Efendi, Ahmet Rasim, Ömer Seyfettin, Yaşar Kemal, Kemal Tahir, Murathan Mungan, Elif Şafak gibi birçok yazar; eserlerinde, bazen artan bazen azalan oranlarda birçok halk bilimi unsurunu edebî görüş ve düşünceleri çerçevesinde işlemişlerdir. Benzer bir şekilde şairlerin de halk bilimi öğelerinden beslendiklerini ve eserlerinde yararlandıklarını biliyoruz. Millî Edebiyat dönemi şairlerinin masallardan yola çıkarak manzum hikâyeler yazmalarının dışında birçok ozan; masal, halk hikâyesi, efsane, destan, mitoloji motiflerini; inanış unsurlarını, imge ve imaj oluşturmak amacıyla kullanmışlardır. Yahya Kemal, Cahit Sıtkı, Ahmet Kutsi Tecer, Cahit Külebi, Bedri Rahmi, Atilla İlhan, Oktay Rıfat, Nazım Hikmet, Ahmet Arif, Orhan Veli, Faruk Nafiz gibi birçok şairin şiirlerinde yer alan folklor unsurları; atasözü, deyim, halk ağzı gibi halk dili söyleyişleri, halk kültürünün şair ve şiir üzerindeki etkisini göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Ahmet Kutsi Tecer; çeşitli halk oyunlarını derler ve "Koroğlu" piyesini yazar. Şair, Folklor Enstitüsü kuramamaktan duyduğu sıkıntıyı ise bir mektubunda dile getirir (Güzel Yazılar, Mektuplar 1997: 135). Cahit Sıtkı, konuşma dilinden ayrı bir şiir dili olamayacağını ve sözlüklerde küflenmiş sözcüklerle şiir yazılamayacağını savunurken (Tarancı, 2004: 18). birçok şiirinde folklor öğelerine yer verir. Onun "Kırkinci Oda" ve "Abbas" adlı şiirlerinde kullandığı masal motifleri oldukça dikkat çekicidir. Nazım Hikmet, "Tahir İle Zühre Meselesi" ve "Kerem Gibi" şiirlerinde halk hikâyesi kahramanlarına telmihte bulunur. Orhan Veli; *şehzade*, *falcı kadın* ve *Kafdağı* kavramlarına yer vererek "Masal" şiirini yazar. Masal, deyiş ve halk sanatları gibi folklor öğeleri, Bedri Rahmi'nin şiirinde de önemli unsurlardır. Onun "Karadut" adlı şiiri bu bağlamda dikkatle değerlendirilmelidir. Faruk Nafiz, "Han Duvarları"nda "Kerem ile Aslı" hikâyesinin trajik sonu ile Maraşlı Şeyh Oğlu'nun dramını bir eksende buluşturur.

Cemal Süreya, anonim olan ve bu nedenle şiirde kişilik kazanmayı engelleyen folklorun modern şiire kaynaklık edemeyeceğini "Folklor Şiire Düşman" başlıklı yazısında dile getirir (Karaca, 2005: 453, 454). Ancak bir taraftan da çeşitli folklor unsurlarından imge, imaj ya da hayal oluşturmak amacıyla yararlanır. Türkü, ağıt gibi anonim halk şiiri tür adlarına; *Ezop*, *dev*, *peri* gibi masal kavramlarına; *töre*, *folklor*, *ilenç* (beddua) gibi folklor terimlerine, kutsal sayılara ve yemin kalıplarına şiirinde yer verir. Bütün bunları, onun "halk kaynakları, şiiri besleyecektir elbet. Ama onda eriyerek, özümleterek, yakıt halinde" (Karaca, 2005: 455) sözleriyle açıklayabiliriz. Edip Cansever, bir söyleşisinde *halk şiirinden*, *folklor denemelerinden*, *konuşma dilinden* (Karaca, 2005: 448) yararlandığını ifade eder.

Örnekleri arttırmamız ve çeşitlendirmemiz mümkündür; ancak yukarıda vermiş olduğumuz örneklerin halk biliminin şairler üzerindeki etkisini göstermeye kâfi geleceği kanaatindeyiz.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Halk kültürünün ve edebiyatının doğrudan ya da dolaylı olarak modern edebiyatta kullanıldığı nice örnek vardır. Folklor unsurları, yüzyıllardan beri birçok şaire ilham kaynağı olmuş çok zengin bir kaynaktır. Şairler, şiir sanatının imkânları dâhilinde bu kaynaktan yararlanmışlardır. Ahmet Arif'in şiirlerinde yer alan folklor unsurlarının bilinmesi iki açıdan önem taşımaktadır.

- Halk kültürünün zenginliğinin ve çeşitliliğinin şiir vadisindeki görünümünün belirginlik kazanması.
- Halk kültürü unsurlarının Ahmet Arif'in şiir estetiğine katkılarının açığı çıkması.

3. ANAKONU, MEVZU (ANALYTICAL STUDY, SUBJECT)

Biz, bu çalışmada Ahmet Arif'in "Hasretinden Prangalar Eskittim" adlı tek şiir kitabında yer alan halk bilimi unsurlarını tespit ederek elde ettiğimiz folklor unsurlarının şiir estetiğine katkılarının neler olduğunu belirtmeye çalışacağız. Böylelikle Ahmet Arif'in şiirinin kaynaklarından birinin halk kültürü ve edebiyatı olduğuna dikkatleri çekeceğiz.

4. BULGULAR ve TARTIŞMALAR (FINDINGS and DISCUSSIONS)

"Bir yiğit, şairse, üstelik bir de devrimciyse elbette yaşadığını yazar. "Yaşadığı" ise salt kendi ömrü değil, yaşama kavgası ve sevdasıyla, acıları, ağıtları, türküleriyle bir yanı geçmiş yüzyılların karanlığına bir yanı geleceğin aydın sonsuzluğuna uzanan halkın ta kendisi olmalıdır" diyen şairin şiirlerinde halk dili, töresi, anlatmaları, inanışları vb. çeşitli halk bilimi unsurlarına yer vermesi ve bu unsurlardan şiir sanatı dâhilinde yararlanması oldukça doğaldır.

Diyarbakırlı şair Ahmet Arif, Anadolu kültüründen beslenmiş ve şiirini beslediği coğrafyanın kültür öğeleri üzerine kurmuştur. Ahmet Arif'in şiirlerinde dikkati çeken en önemli hususlardan biri ve belki de en önemlisi onun halk dili ve söyleyişini, yani konuşma dilini, şiir dili yapmış olmasıdır. O, Veysel Öngören'le yaptığı bir konuşmada şiirinde kullandığı bazı yöresel kelimelerle ilgili bilgiler verir: "Bir ben bileceğim oysa/Ne âfat sevdim." dizelerinde geçen "âfat", "olançası bir tutam can/kadasına, belâsına sunduğum" dizelerindeki "olanca" ve "kada", "dört yanım puşt zulası" dizesinde geçen "zula" sözcüklerine değinir. O, bu sözcüklerin halk dilinde kullanılan anlamlarını vererek, sözcüklerin şiir düzleminde yer almasındaki nedeni ve şiire kattıkları çağrışım zenginliği üzerinde durur ve "halkımın canlı, elvan, ve gürül gürül dilinden hiç kopmadım ki şiirimde de kopayım, yozlaşıp yabancılığa boğulayım" diyerek sözlerini tamamlar. Şair, donmuş bir dili değil, yaşayan, kullanılan; insanı anlatan ve insanın anlattığı bir dil ile şiirini buluşturur. İşte bu yüzden dizelerdeki Diyarbakır yöresine ait ağız özellikleri, yöresel kelimeler, onun şiirinde yadırganmaz. Ahmet Arif'in şiirinin doğallığı en çok da buradan gelir:

Kırmızı, ak ve esmer,
Yumuşak ve sert **buğdaları** (s. 47).
Vay **kurban**... (s. 47).

Gün ola devran döne umut yetişe, (s. 48).
Yalanım yok, sözüm **erkek sözüdür**, (s. 49).
Uy havar (s. 58).

Üsküdardan bu yan **lo** kimin yurdu!

He canım... (s. 58).

Yoklasın **hele**...(s. 64).

Kadasına, belâsına sunduğum (s. 71).

Seni **baharmışın** gibi düşünüyorum, (s. 72).

Bacım **iki canlı** ağır," (s. 73, 80).

Kirvem **hallarımı** aynı böyle yaz (s. 82, 84).

Eşkiyaya çıkar adımız

Kaçakçıya

Soyguncuya

Hayına... (s. 84).

Mitolojide yer alan hayvanlardan biri olan yılan, şiirlerde halk kültüründeki anlamıyla işlevsel olarak yer alır. "Zehirli kör yılan, yılan, sarı engerek ve engereğin dili" ifadeleriyle bazen bir doğa tasviri yapılırken bazen de zulüm ve kötülük anlatılır:

Zehirli kör yılanları

Ve sıtmasıyla

Gün yirmidört saat insan avında

Karacadağda çeltikler (s. 33).

İtten aç.

Yılandan çıplak,

Vurgun ve belâ

Gelip durmuşsam kapına (s. 44).

Gene yediboğum akrep,

Sarı engerek,

Alnımızın aklığında puşt işi zulüm (s. 64).

Güneşlerde çatal kıvılcımlanan

Engereğin dilini (s. 81).

Ozan, bütün olumsuzlukların ortadan kalktığı idealize edilmiş bir dünyayı tasvir ederken mitolojik devirlerden gelen yılan sembolizmini değiştirir ve yılanı adeta evcileştirir; bu sayede umut ve yaşama sevinciyle dolu renkli bir tablo çizer. Böylece gerçek dünyanın sınırlarını zorlayan şair, bir masal atmosferi oluşturmayı başarır:

Yılan su getirir yavru serçeye,

Kısır kadın, maviş bir kız doğurmuş,

Memeleri, bereketli ve serin...

Sağıyor yeşi. (s. 42).

Yılan motifinin kullanıldığı bütün dizelerde pitoreskin önemli bir yer tuttuğu dikkatlerden kaçmaz.

Roma mitolojisindeki aşk ve güzellik tanrıçası "Venüs" ile mitolojik motiflerden "Kafdağı, kartal ve ejderha" şiirlerde, imaj oluşturmak ve çağrışım zenginliği katmak amacıyla kullanılır:

Şarkılar bilirim çiğ tutmuş

Resimler, heykeller, destanlar

Usta ellerin yapısı

Kolsuz, yarı çıplak **Venüs** (s. 30).

İn, cin **Kaf Dağının** ardındakiler, (s. 55).

Saçakta serçeler daha çılgındır,

Bulutlarda **kartal**,

Daha çalımlı. (s. 35).

Akşam erken iner mahpusâneye.

Ejderha olsan kâr etmez (s. 39).

Şair, masal dünyasından şiirine taşıdığı "cadı" ve "cüce"yle gerçek hayattaki varlık ve olaylar arasında bir paralellik kurar:

Cadı, yalan hamurunu dağ-dağ yoğurur (s. 56).

Düzmece peygamberler

Ve **cüce**leri (s. 65).

Halk hikâyesi kahramanlarından Ferhat, hikâyedeki en belirgin özelliği ile şiire girerken Ferhat'ın gürzünün sesi duyulur. Şiirlerde Köroğlu ve Karayılan da unutulmaz:

*Deeey, dağları un eder **Ferhad**ın gürzü (s. 60).*

Nasıl severim bir bilsen,

Köroğlunu,

***Karayılanı,** (s. 62).*

Ozan, dinî kişilerden Hz. Muhammet, Hz. İsa, Hz. Nuh, Hz. Havva ve Kabil'e telmihte bulunur. "Kabil'in murdar baltası" gibi soğuk ve gri bir tamlamayla haksızlığı ve zulmü dile getirir. Hz. Nuh ve Hz. Havva motifinden ise Anadolu'nun en eski tarihine vurgu yapmak isterken yararlanır. Böylece okuyucuyu, yüceltilmiş bir Anadolu karşısında bırakmak ister.

*Beride **Kabil'in** murdar baltası (s. 55).*

***Muhammed, İsa** aşkına , (s. 60).*

*Beşikler vermişim **Nuh'a,***

Salıncaklar, hamaklar,

***Havva Ana'n** dünkü çocuk sayılır,*

Anadoluyum ben,

Tanıyor musun? (s. 61).

Sırasıyla "Merhaba" ve "Suskun" şiirlerinde yer alan aşağıdaki dizelerde ozan, Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın yaradılışı hikâyesi ile her ikisinin cennetten kovulmasına sebep olan yasak meyve "elma"yı imaj oluşturmak amacıyla kullanır. Hz. Havva'nın Hz. Âdem'in kaburgasından yaratıldığı inanişinden ilham alan şair, sevdiği kadını tasvir ederken "kaburgamın altın parçası" tanımlamasını yapar:

Ben hep seni düşünürüm

Yirmidört saat

Ve seni düşünürüm,

Karanlık, hırslı...

*Seni cihanların **aziz meyvası** (s. 35).*

*Seni, **kaburgamın altın parçası***

*Seni, dişlerinde **elma** kokusu (s. 43).*

Şair, İslamî unsurlardan en çok cehennem motifine yer verir. Halk inanişinde yerleşmiş cehennem inanişi ile anlatılması zor duyguları somutlaştırır. "Acı, yalnızlık, aşk, ateş, yokluk, cesaret" gibi farklı kavramlar şiirde cehennem imgesiyle ifadesini bulur:

*El ayak buz kesmiş yürek **cehennem** (s. 29)*

*Gene bir **cehennem** var yastığımda,*

Gel artık... (s. 38).

*Yiğitlik, sen **cehennem** olsan da bile*

Fedayı kabul etmektir (s. 47).

***Cehennem** koncası memelerinin.(s. 64).*

Tam, boş yanı bu, derim namussuzun,

*Tam, bıçağım **cehennem** gibi güzelken,*

Aklıma düşüyorsun

Ellerim arık... (s. 65).

*Yokluğun **cehennem**in öbür adıdır*

Üşüyorum, kapama gözlerini... (s. 68).

***Cehennem** yürekli bir yiğit (s. 80).*

Dizelerde cehennem motifinin çokça kullanılmasına rağmen cennet motifi, sadece bir yerde geçer:

***Cennet** yapabilmek için seni,*

Yoksul ve namuslu halka (s. 47).

Masal ve halk hikâyesi motifleri ile dinî ve mitolojik motifler, şairin iç dünyasının açığa çıkmasında ya da dış dünyanın tasvir edilmesinde oldukça önemli işlevler yüklenmişlerdir.

Anadolu'yu, Anadolu insanının serüvenini anlatan ozan, âdeta bir Anadolu destanı yazar. Bu destanda geleneklerin, törelerin, nazar,

tılsım gibi halk inanışlarının, insana dair anlatılması gereken bir kültür unsuru olarak ortaya çıktığı görülür:

*Bir kız çocuğunun gözyaşı gibi
Ayak bileğinde bir dizi boncuk,
Sol omzunda **nazarlık**, (s. 33).*

*Varmak,
Gözlerinde varmak can **tılsımına** (s. 51).
Meltemin bir tadı, ustura ağzı
Biri, kız memesi, **tılsım**, (s. 56).*

Kurdun karıncanın rızkını veren
*Toprak nasıl ayartılır,
Yüz vermez topal öküze,
Ve almaz koynuna kara sabanı (s. 47).*

*Doğdun,
Üç gün aç tuttuk
Üç gün meme vermedik sana*

*Adiloş Bebem,
Hasta düşmeyesin diye,
Töremiz böyle diye, (s. 74).*

Dede Korkut'ta, halk hikâyelerinde ve masallarda adı geçen ve genellikle darda kalan anlatı kahramanına yardım eden Hızır, şiirlerde işlevsel olarak değerlendirilir. Şair art arda ve kısa dizeler halinde sıraladığı kelimeleri, halk dilinde yaygın bir şekilde kullanılan "Hızır gibi yetişmek" deyimini ile tamamlar:

*Sokaklardan,
Kıyılardan,
Gök mavisinden,
Ekmeğinden,
Canevinden ayrı düşmeye
Yani bütün hasretlerin kahrına
Ve zehrine çaresiz kalmaların
İlk nefesi Hızır gibi yetişir
Cibalide sarılan cıgaranın (s. 34).*

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da sünnet geleneğiyle ilgili olarak yaşayan "Kirvelik", dizelerde bir kültür ögesi olarak yer alır. Sünnet olan çocuğu, sünnet sırasında tutan "kirve"yle, şiirlerde ele alınan insanın toplumsal ilişkileri irdelenir:

*Tütünü bilir misin?
"Kız saç" demiş **kirveler** (s. 34).
Kirvem hallarımı aynı böyle yaz (s. 82, 84).
Kirveyiz, hısımız, kanla bağlıyız (s. 83).
Burçlardan, tepelerden, minarelerden
Kirve, hısım aşiret çocukları
Fransız kurşununa karşı koyanda (s. 85).*

Ahmet Arif, halk kültüründe kutsal kabul edilen "üç, dört, yedi ve kırk" sayılarını fonksiyonel olarak kullanır. Hapishaneyi tasvir ederken "üç" ve "yedi" sayısından, yaşanan bir aile dramını ve töreleri anlatırken de "üç" sayısından yararlanır. Kutsal sayıların dizelerde tekrarı, şiire aynı zamanda ritim katar:

*Akşam erken iner mahpusâneye.
İner, **yedi** kol demiri,
Yedi kapıya.
Birden ağlamaklı olur bahçe
Karşıda duvar dibinde.
Üç dal gece sefâsı,
Üç kök hercai menekşe.. (s. 39).*

*Doğdun,
Üç gün aç tuttuk
Üç gün meme vermedik sana (s. 74).*

Babam gözlerini verdi Urfa önünde
Üç de kardaşını
Üç nazlı selvi,
Ömrüne doymamış **üç** dağ parçası (s. 85).
Gördüler
Yedi cihan" (s. 55).
Yediveren gül kardeşi bir arzu (s. 60).
Gene **yediboğum** akrep (s. 64).
Dört yanım puşt zulası, (s. 45).
Çağıdır, **kırk gün-kırk gece** (s. 65).

Şiirlerinde bir Anadolu tablosu çizen ozan, "halk takvimi, akrabalık adları, el sanatları, giyim ve bitki adları gibi unsurları" şiirinin dokusuna yayar. "Kuşluk vakti, gelin, ham çarık kıl çorap, kırmanşah dokuması gül ve nilüfer"i de dizelerine ekleyen ozan, tablosunu tamamlar:

"Ya bir **kuşluk vakti**, ya akşam üstü" (s. 46).
Kürdün **Gelini**'ni söyler matlada biri (s. 40).
Yivlerinde yeşil **güller** fışkırmış (s. 42).
Bak, **nilüfer** dizisi zinciri. (HPE: 43).
Düşün, uzay çağında bir ayağımız,
"**Ham çarık, kıl çorapta** olsa da biri (s. 59).
Kırmanşah dokuması al kuşağımı (s. 83).

5. SONUÇ ve ÖNERİLER (CONCLISION and RECOMMENDATIONS)

Türk edebiyatında folklorla temasa geçen şairlerin azımsanmayacak ölçüde olduğunu ve sanatçıların yaşadığı coğrafyada hazır bulduğu zengin halk kültüründen farklı ölçülerde yararlandıklarını yazımızın giriş bölümünde belirtmiştik.

Ahmet Arif, yaşadığı sosyal çevreye, soluduğu havaya ait birçok ögeyi âdeta damıtarak şiir sanatının harcına katmış; duygularını, hayallerini dile getirirken folklor motiflerinin imgesel gücünden yararlanmıştı.

O, şiirlerinde çoğunlukla Anadolu insanının ruhunu ve kültürünü anlatmak istemiş; Anadolu insanının gerçekliğini şiir dünyasıyla buluşturmuştur. Ele aldığı insanı, yaşadığı coğrafyanın töreleri, inançları, geçmişten getirdiği tüm kültürel birikimiyle hikâye etmiştir. Hikâyesini anlattığı insanı; çoğu zaman trajik, zaman zaman umutlu bir bakış açısıyla şiirine taşımıştır.

Genel olarak denilebilir ki şair, şiirinin dokusunu zengin halk kültürü unsurlarıyla örmüş, konuşma dilinin imkânlarından azami olarak yararlanmıştı. Onun şiirlerinde konuşma dilinin kullanımındaki rahatlık oldukça dikkat çekicidir. Şair, masal motiflerinden şiirinde bir masal atmosferi yaratmak için değil, toplumdaki gerçeklikleri, çarpıklıkları anlatmak için faydalanır. Halk hikâyesi kahramanlarına iki şiirinde yer veren şair, şiirlerinde en çok mitolojik ve dinî motifleri kullanır. Yılan sembolizmine ve dinî hikâyelere sıklıkla başvurur. Şair, Anadolu panoramasını resmederken nazarlık, tılsım, Hızır inanişi, töreler ve kirvelik geleneğini irdeler. Mitolojide, eski uygarlıklarda ve günümüzde kutsal kabul edilen sayılara, özellikle üç ve yediye, şiirine ahenk unsuru katmak amacıyla yer verir.

Yukarıda belirttiğimiz halk kültürü unsurları, şiirlerde sözü edilen insanın, Anadolu insanının, geniş bir perspektif halinde tasvir edilmesinde önemli katkılar sunmuştur. Anadolu insanının ruhunu, folklor unsurlarıyla harmanlayarak yansıtmaya çalışan şair, böylece şiirinin samimileşmesini de sağlamıştır.

Dizelere yansıtılan folklor motifleri, şiir okyanusunda haleler oluşturmuş ve bütün bunlar, onun şiirinin imge, hayal ve imaj bakımından zenginleşmesini sağlamıştır. Ayrıca eserlerde kullanılan

folklor malzemesi, şairin gerçek dünyası ile şiir dünyasının aynı düzlemde yansıtılmasında bir köprü görevini üstlenmiştir.

Ahmet Arif'in şiirlerinde kullandığı dil ve üslup, seçtiği temler ve eserlerine naksettiği çeşitli kültür unsurları, onun folklor ile olan temasının en belirgin görümü sayılmalıdır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Alptekin, A.B., (2005). Halk Hikâyelerinin Motif Yapısı, Akçağ yayınları, Ankara.
2. Arif, A., (1978). Hasretinden Prangalar Eskittim, Cem yayınevi, İstanbul.
3. Çoruhlu, Y., (2000). Türk Mitolojisinin Anahatları, Kabalıcı yayınları, İstanbul.
4. Eliade, M., (2006). Şamanizm (Çev: İsmet Birkan) İmge Kitabevi, Ankara.
5. Ercilasun, B., (1997). Yeni Türk Edebiyatı Üzerine İncelemeler 2, Akçağ yayınları, Ankara.
6. Erten, M., (1994). Diyarbakır Ağzı, İnceleme, Metinler, Sözlük, Türk Dil Kurumu yayınları: 556, Ankara.
7. Güzel Yazılar, Mektuplar, (1997). Türk Dil Kurumu Yayınları: 647, Ankara
8. İnan, A., (2006). Tarihte ve Bugün Şamanizm, Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara.
9. Kaplan, M., (2002). Şiir Tahlilleri 2, Cumhuriyet Devri Türk Şiiri, Dergâh yayınları, İstanbul.
10. Karaca, A., (2005). İkinci Yeni Poetikası, Hece yayınları, Ankara.
11. Schimmel, A., (2000). Sayıların Gizemi, Kabalıcı yayınevi, İstanbul.
12. Süreya, C., (1995). Seveda Sözleri YKY, İstanbul.
13. Tarancı, C.S., (2004). Otuz Beş Yaş, Bütün Şiirleri, Derleyen: Asım Bezirci, Can yayınları, İstanbul.
14. Yüzyılın Türk Şiiri, (1900-2000), I. Cilt, Hazırlayan: Mehmet H. Doğan, YKY yayınları, 2001.